

Els riscos de com s'implementarà l'acord sobre el canvi climàtic

L'any 2030 estarem anant molt lluny de l'objectiu que la temperatura no augmenti més de 2 °C

OLGA ALCARAZ I JOSEP XERCAVINS PROFESSORS CODIRECTORS DEL GRUP SOBRE EL GOVERNAMENT DEL CANVI CLIMÀTIC (GGCC) DE LA UPC | 29/05/2018 19:56

L'11 de maig es va acabar la Conferència de Bonn sobre el Canvi Climàtic d'enguany. Els qui escrivim aquest article hi hem participat activament i ens agradaria comunicar la nostra preocupació sobre el progrés de les negociacions.

L'any 2015 es va aconseguir aprovar l'Acord de París per lluitar contra el canvi climàtic. En aquell moment molts vam afirmar que es tractava d'un acord marc de mínims. Vist amb la perspectiva del temps, hauríem de dir que, segurament, és el màxim que es podia aprovar amb el consens de tots els estats de la convenció climàtica. Però precisament en relació a aquell fet, avui hem de fer una observació fonamental: el més important de l'Acord de París quedava realment per fer.

Efectivament, per implementar l'acord marc calen una gran quantitat de concrecions, sobre la majoria dels articles de l'acord, a nivell de guies, modalitats, reglaments, etc. Es tracta d'una feina ingent que es pretén enllestir a la COP24, que es farà a finals d'any a Polònia.

L'Acord de París té un únic objectiu concret: que la temperatura mitjana de la superfície del planeta no pugi més de 2 °C respecte a la temperatura de l'època preindustrial. Per tal d'aconseguir-ho, l'acord estableix una metodologia de treball basada en les contribucions determinades nacionalment (en anglès NDC) i un mecanisme, el balanç global, per avaluar el progrés cap a l'objectiu dels 2 °C. Els països que hagin ratificat l'acord cada cinc anys hauran de presentar les seves noves NDC, en què explicaran els seus nous objectius de reducció d'emissions. Un cop presentades, el balanç global en determinarà l'efecte agregat, i això permetrà valorar -però només a efectes informatius- si les polítiques que es preveu emprendre són suficients, o no, per assolir l'objectiu.

Pel que fa al canvi climàtic, els estats evidencien el principi de "Ja ho faran els altres"

Un primer motiu de preocupació és que les primeres NDC presentades pels estats evidencien el principi de "Ja ho faran els altres". Tots els estudis que s'han fet de l'efecte agregat de les actuals NDC mostren que l'any 2030 estarem anant molt lluny de l'objectiu dels 2 °C.

Per això, per a nosaltres és molt important que les guies que ara s'han d'elaborar i aprovar, i d'acord amb les quals els estats hauran de fer les seves segones NDC, serveixin per redreçar aquesta

situació i encaminin els estats cap a una elaboració molt més progressiva dels seus nous compromisos. Un altre fet molt inquietant és la postura que va prenent força en les negociacions actuals, d'ajornar la realització de les segones NDC fins a l'any 2030 (el 2030 ja haurem fet tard!). I és en aquest context on el nostre grup de recerca no es cansa de treballar i interaccionar amb cada vegada més delegacions estatals de la convenció climàtica per tal d'influir en l'elaboració d'aquestes guies.

Un dels conceptes clau amb què treballa el nostre grup, i que caldria incorporar a les guies, és el de pressupost global de carboni. Segons l'últim informe del Grup Internacional d'Experts sobre el Canvi Climàtic, aquest pressupost és la quantitat màxima d'emissions de gasos d'efecte hivernacle que encara es podrien emetre al llarg del segle XXI compatibles amb el fet que la temperatura no augmenti més de 2 °C. Es tracta d'una quantitat reduïda, unes 775 gigatonnes de diòxid de carboni, que si se segueix amb les tendències comentades podríem haver emès, ja, en els propers 20 anys.

El que nosaltres proposem per evitar-ho és que les guies per a la realització de les noves NDC recullin que els estats: 1) concretin, a més d'un objectiu de reducció percentual de les seves emissions, el camí que seguiran per assolir-lo i, per tant, les emissions acumulades que realment emetran en el període de què es tracti; 2) tinguin a la seva disposició, per a la seva consideració obligada, una distribució entre tots els estats del mencionat pressupost global de carboni, feta amb criteris d'equitat i justícia climàtica. Això donaria la fracció del pressupost global de carboni que cada estat podria emetre i, llavors, una avaluació del nivell d'ambició global de les NDC molt més compatible amb l'objectiu dels 2 °C.

Només podem acabar aquest article alertant la ciutadania que, en les actuals negociacions, som a anys llum d'aquestes propostes. A més, la pressió que suposa voler tenir enllestit a finals d'any el que cal per implementar l'Acord de París dificulta enormement resoldre els debats de fons i arribar a acords progressius. Malauradament, si les properes NDC no es fan, ja, el 2020 i no fan un tomb dràstic en les direccions esmentades, l'Acord de París no haurà servit per a res i, en menys de 20 anys, ja serà impossible aconseguir-ne l'objectiu.